

L'esclavitud dels infants

200 milions d'infants del Tercer Món es guanyen la vida treballant, molts d'ells sota règim d'esclavitud. D'aquest treball forçat, se n'aprofiten empresaris i consumidors. Els esforços per a impedir aquesta explotació topen amb la misèria i la indiferència.

Les estores són de color desert: l'ocre brillant de les dunes, el vermell cremat de l'argila, el to bru del dàtil; unes línies negres dibuixen damunt la superfície sedosa un mosaic de rombes i quadrats, delicats com flors de gebrada.

—Es que el voldria més blau —s'exclama la compradora, enutjada i indecisa davant una pila de productes orientals—.

—Duen la garantia d'haver estat trenades a mà; ho diu al darrere. Una peça d'aquesta qualitat per 27.000 pessetes és regalada, senyora —diu el venedor, que no para d'enrotllar i de desenrotllar estores—. Com a especialista de la cadena de mobles més gran d'Europa sap molt bé què és allò que acaba convencent els clients.

—Aquella d'allà és bonica! —diu la clienta finalment.

—Totes ho són molt, de boniques —respon el venedor, com volent salvar l'honor de les estores—. És pakistanès i sap que aquestes mostres tan delicades i a aquest preu només poden haver estat trenades per mans infantils. Ho saben també els compradors?

—N'he sentit dir alguna cosa —respon, tallant, la clienta—. Però no és gràcies a aquestes feines, i al que hi guanyen la mainada, que les famílies d'aquests països poden sobreviure?

El 80% de les estores del Pakistan són fetes per menors de quinze anys. Molt pocs reben el sou mínim que marca la llei, i molts cauen malalts per causa del polsim que deixa la llana.

Però no sols al Pakistan els nens comprometen, trenant-lo, el seu futur; també a l'Índia, al Nepal i a l'Afganistan. A Indonèsia hi ha xiquets que cullen tabac; a Sri Lanka, te; al Brasil, taronges per a fer suc. S'esderneguen perquè els sous dels pares, que treballen a preu fet, no arriben per a alimentar més de dues persones.

Tallen el gra de cacau sense saber quin gust té la xocolata, i la canya de sucre per a les fàbriques de destil·lats. A Bangladesh cusen samarretes; a Tailàndia fan carteres; i a les blanqueries del Marroc manipulen productes químics perillosos; a la selva del Perú renten pedres d'or; a les barraques de l'Índia poleixen diamants i garbellen, a trenc d'alba, els camps de llessamí.

200 milions de vaillets menors de quinze anys han de guanyar-se la vida, estima l'Organització Internacional del Treball (OIT) en el seu informe d'enguany. Però aquesta xifra es podria multiplicar per tres o per quatre, diu un expert de l'OIT que, amb altres funcionaris de l'ONU, avalua les dades de noves enquestes. Quants xiquets treballen gairebé com a esclaus als *gulags*

de les manufactures, a les mines, a les plantacions? L'OIT no ho sap. Els governs no tenen estadístiques sobre l'esclavitud.

Cacics i empresaris del subcontinent indi retenen com a esclaus uns 25 milions de criatures, estima l'organització londinenca dels drets humans Anti-Slavery International (ASI). N'hi ha uns 8 milions de sotmesos a treballs forçats a la regió dels Andes; centenars de milers treballen per cobrir els deutes dels pares a les plantacions del Brasil o van a parar al servei domèstic a l'Àfrica negra.

La majoria no tenen escapatori, tret que optin per una mort voluntària. Com el jove estoraire pakistanès, Sawan, que als tretze anys es va lligar una corda al coll perquè no podia suportar més les pallisses de l'encarregat.

Els informes de l'ASI, relatius a les condicions de treball inhumanes dels menors, no han mogut fins ara ni protestes socials ni han fet canviar la conducta dels consumidors. Una aliança del silenci uneix pares, sindicats, consumidors, productors i polítics. Tots amaguen la qüestió, la minimitzen, se'n desenten.

Un productor alemany de suc de taronja, que en compra el concentrat, al Brasil sobretot, creu que "els nostres proveïdors es mantenen dintre el que marca la llei". El govern brasiler desmentia l'any passat el treball forçat dels menors a les plantacions del país. Els sindicats només toquen aquest tema quan els llocs de treball perillens en el propi país. Així, els minaires britànics s'organitzen contra el tancament del carbó clamant que el govern de Major vol importar carbó de Colòmbia arrancat per menors.

"El treball dels nens al Tercer Món, l'hem d'acceptar tal com és", creu la directora de promoció d'una casa d'importació de pells de Pirma. Des que les blanqueries italianes s'han tornat massa cares, l'empresa fa assaonar les pells a Kasur, una zona rural de l'est del Pakistan.

Els carrerons del barri dels blanquers de la ciutat de Kasur són tan estrets que només hi passen les carretes de les mules. Rierols de color blau cel corren per les llambordes. La pudor que escampen irrita nas i mucoses.

Darrere les parets de maó d'Attik Traders, el soci de l'importador alemany, hi ha Akram, un noi de quinze anys que es mou entre la llana humida i la pell tractada amb sal. Sense mirar, estira un munt de pell pestilent. Des que té cinc anys que es mou en aquest ambient, un dia i un altre, amb la insuportable pudor de carn podrida ficada al nas. Està tan encongít que no li surten ni les paraules. És son pare qui l'hi ha portat. I Akram no és pas l'únic fill que

ha de treballar: amb un sou de dues rúpies...

Jàfer i els seus germans, Hassan i Aixraf, transporten sobre el cap unes pells tan blaves com el suc de les llambordes. Les pells acaben d'arribar rodolant, dins uns immensos bocois de fusta. Han estat tractades amb productes químics, perquè tanquin els porus. Quan les pells de dins el tambor s'enganxen, Jàfer, que és el més petit de tots (només té deu anys), es fica dins el bocoi i les separa. Sap que altres nois s'han intoxicat fent la mateixa feina. Però l'actitud de l'encarregat no li permet cap més sortida. Son pare ha agafat un *peixgui*, una bestreta, i els tres fills no poden sinó treballar.

Aslam té dotze o tretze anys, ni ell mateix no sap ben bé quants. I tant és. Ja ha fet tot el que havia de fer en aquesta vida. Volia obrir botiga pròpia, però la realitat és que ha de tractar pells. Té el davantal i les mans plenes de tint de color de rovell. Els pulmons li fan mal i la recança dels somnis perduts el rosega: "Ja no penso en el futur, és massa tard", diu.

"Què seria d'aquests infants, si nosaltres no els déssim feina?", diu Addur Rehman, l'amo de la fàbrica, per justificar la seva manera de procedir. Rehman, de 29 anys, sap que actua contra la llei del Pakistan; però també sap que pot confiar en la corrupció de la policia i en la manca d'interès dels responsables territorials que controlen les fàbriques. I a sobre, es pensa que té

raó, des del punt de vista moral: "Anirien pel mal camí; i a més, que els pares tampoc no els poden alimentar".

Però si Akram, Jàfer i Aslam no tenen cap possibilitat de promocionar-se, el fill de Rehman, que ara té tres anys, sí que farà carrera: anirà a una escola d'enginyers d'Anglaterra per aprendre a modernitzar la blanqueria.

Pensar a augmentar els sous dels treballadors perquè, en lloc d'enviar els fills a la fàbrica, els puguin fer anar a escola és una cosa que ni tan sols passa pel barret d'aquest hàbil empresari: això no seria ni bo per al negoci ni per a la divisió de classes: "Imaginem, un moment, que tots els pakistanesos haguessin rebut educació. Qui faria la feina a la fàbrica?" Els arguments de Rehman són tan difosos com el producte que distribueix, i tan antics com el problema mateix.

A principi del segle XIX, els amos de les manufactures europees van fer front contra la prohibició del treball infantil, advertint que les fàbriques haurien de tancar i les famílies es moririen de fam. Tant ahir com avui, aquest argument ens allibera de tota responsabilitat envers la pobresa. Així, des del productor de cuir al consumidor d'estores, passant per l'importador de suc de taronja, ningú no sent cap mena de responsabilitat a l'hora de passar a l'acció.

Ningú no discuteix que el treball de menors és

La major part de les estores de l'Índia, el Pakistan, el Nepal i l'Afganistan són fetes per menors de quinze anys. Molt pocs reben el sou mínim que marca la llei, i molts cauen malalts per causa del polsim que deixa la llana.

ARXIU

conseqüència de la pobresa del Tercer Món, però si algú vol lluitar-hi contra, es pot trobar en un "aiguamoll moral" en el qual ha d'entrar amb molta cura, perquè, tal com diu Bill Myers, de 55 anys, brasiler i responsable d'aquestes qüestions a l'OIT, "si no anem amb cura, podem fer més mal que bé."

Però això no pot ser mai una raó per a anar lliurant generacions d'infants a l'explotació, com va reconèixer tot just fa deu anys l'Administració del Treball de Ginebra. Llavors, el director general es va adreçar a la Conferència Internacional del Treball amb aquesta frase memorable: "Utilitzar el pretext de la pobresa per enterrar valors acceptats universalment, vol dir acceptar el mal estat persistent de les coses universalment condemnades". La pobresa crea treball infantil, el treball infantil crea pobresa. El treball forçat dels petits rebenta els sous dels adults, fa perillar els llocs de treball: on els pares es troben sense feina, és més fàcil de contractar nens.

El 20 de novembre del 1989 les Nacions Unides tancaven la convenció sobre els drets dels infants. Amb la seva signatura els estats també signaven el reconeixement del "dret dels infants

Dos-cents milions de vailets menors de quinze anys han de guanyar-se la vida, estima l'Organització Internacional del Treball en el seu informe d'enguany. Però aquesta xifra es podria multiplicar per tres o per quatre, segons alguns experts de la mateixa institució.

a ser protegits de tota explotació de tipus econòmic". Cap acord de l'ONU —a banda de dels drets humans— no ha recollit més signatures. De cap no es fa tan poc de cas.

A l'Índia, el país amb més infants obrers del món, la situació quasi no ha millorat gens, ens recorda la Conferència Internacional del Treball en el seu informe anual. Els grups d'inspecció local són deficients; les conductes contràries a les lleis sobre menors i a la prohibició de l'esclavatge per deutes, ni són prou perseguides ni gaire desencorajades. Un ex-ministre del Pakistan, i propietari rural, va mantenir fins al novembre de l'any passat infants presoners en un camp de treball. I són petits esclaus per deutes qui, al Brasil, tallen canya de sucre per al grup d'empreses estatals d'energia, Petrobrás, que la converteixen en carburant.

Sota la mirada de la policia tailandesa, i amb el coneixement del Ministeri del Treball, a l'estació Hua Lampong de Bangkok, agents criminals mouen un negoci molt dinàmic amb nens obrers. A la rebotiga de cuines populars, de mecànics de motos o de joiers de quincalla, s'han fet forts els intermediaris, que esperen els trens que arriben de l'empobrida zona del nord-est. Com corbs sobre un cadàver s'hi llancen al damunt estirant els nouvinguts; per cada nen que pesquen es mouen un munt de diners.

Sa-nguan, el van aturar dos homes que parlaven el seu dialecte. Això li va donar confiança. 800 baht de sou mensual (4.320 pessetes) no semblava una mala proposta. Va començar a desconfiar quan va veure l'oficina de l'agent. "Vaig dir que havia canviat de parer —explica—. Aleshores em van pegar, em van prendre el document d'identitat i tots els diners que duia i em van tancar".

Sa-nguan fou alliberat d'una fàbrica de gots de paper, juntament amb una trentena de nens més, alguns d'ells invàlids per les pallisses rebudes i per mala alimentació. Llavors tenia dotze anys. El cas va omplir durant setmanes les primeres planes dels diaris a Tailàndia. El primer ministre va dir que "una cosa així no tornaria a passar mai més". El Ministeri de Treball va fer públic, per mitjà d'anuncis a la televisió, un telèfon d'urgència a disposició de les víctimes: el consell de ministres va decidir de posar moltes elevadíssimes als empresaris que contractessin infants sense el seu propi consentiment. Però les oficines d'intermediaris continuen fent el seu brut negoci, com si res.

"Ni el nivell d'evolució industrial, ni la renda per càpita o la pobresa predominant, són elements decisius a l'hora de lluitar contra el treball dels menors —afirma Myron Weiner, professor de Ciències Polítiques a l'Institut de Tecnologia de Massachusetts—, sinó la consciència de la pròpia història". Calgué un canvi d'actitud dels governants i dels lobbies d'Europa i dels EUA per a aconseguir unes lleis que protegissin

més els infants. Així, el rei de Prússia, Freric Guillem III, es va veure obligat, en 1839, a decretar una llei limitant el treball infantil perquè els joves extenuats eren declarats inútils per al servei militar.

Per por de trencar les condicions que els permetia de ser competents, el kaiser Guillem II va obrir a Berlín, en 1890, la primera conferència sobre la seguretat en el treball. Tant a Berlín com als EUA, els sindicats van agafar prou força com per aconseguir la prohibició del treball infantil, perquè començaven a témer per les pròpies places.

En aquella època el mercat internacional anava en expansió, les colònies podien ser explotades, el treball infantil no era gaire rendible. Actualment, els països amb sous baixos estan obligats a fer-se mútuament la competència. El preu és l'única cosa que els pot donar avantatge en el mercat; l'explotació infantil és el camí més curt per a uns guanys ràpids.

Cada vegada més resignats, els experts en drets humans i en dret laboral han d'afirmar que hi ha més infants, i més petits, obligats a treballar. A més, atesa la industrialització creixent, les feines que els imposen són cada vegada més perilloses.

"Ara com ara no podem pensar en una completa prohibició del treball infantil —diu Tania Runtxaroen, directora de l'oficina tailandesa del Child Worker in Asia, una organització supra-regional de grups independents que lluiten pels drets dels infants—. De moment ens hem de limitar a aturar els excessos més evidents".

El programa d'urgència diu: lluitar contra el treball forçat i l'esclavitud que obliga els nens a treballar en indústries perilloses i nocives per a la salut i lluitar contra la contractació de menors de dotze anys.

Ja que les lleis i les convencions no han tingut cap efecte perceptible, ens haurà d'ajudar una mesura ja utilitzada a Europa a les acaballes del segle passat: l'escola obligatòria. Tal com diu l'OIT en una "crida per a passar a l'acció", almenys així els nens estarien protegits del mercat del treball durant l'horari escolar. La falta d'assistència seria fàcil de controlar i, a més, els pares tindrien menys tendència que els empresaris a subornar els inspectors. Sense l'obligació oficial del "deure de l'educació", diu Myror Weiner, no s'hauria pogut arribar de cap manera a impedir el treball dels menors en el món desenvolupat.

El concepte de la infantesa com una època d'aprenentatge i de joc és relativament nou, i s'hauria d'anar difonent, sobretot allà on els pares no passen misèria i es poden permetre d'educar els fills en lloc de fer-ne productors de beneficis. Ara, "la infància, tal com l'entenen a Occident és, als ulls de la nostra cultura, una frivolitat i una dilapidació de font de riquesa —diu Lae Dilok Widhjarat, professor

d'Economia i Dret Laboral a Bangkok—.

"Els adults s'han acostumat a fer diners amb els fills: en la seva passió pels diners i pels béns de consum, alguns pares de Tailàndia canvien la mainada per neveres i televisors", ens diuen, queixant-se, els membres de l'organització Child Workers in Asia. A l'Índia i al Pakistan, els nens que acaben l'escola primària no sumen ni la meitat de la població infantil. El concepte més estès, tant a l'Europa en vies de desenvolupament com al Tercer Món, és que, si un nen pot caminar, també pot treballar.

"Això és obra del diable; segur que Satanàs hi té alguna cosa a veure", protestava Christin Zinad, del Pakistan, veient que al costat de la bòbila on havia treballat tota la vida, hi feien una escola, i que la seva filla Irfana demanava de poder-hi anar. Qui l'ajudaria a pastar l'argila, a girar els maons que es couen al sol, a preparar les coques de pa? Aquestes eren les seves grans preocupacions. Fins que Bonded Labour Liberation Front (BLLF) —organització independent per la defensa dels drets humans, que des de fa vint-i-sis anys lluita per l'alliberament dels "servents endeutats" i pels seus fills— no aconseguí, a part l'escola, també una puja de preus per peça lliurada, no s'hi avingué. "Per més que això s'hagi convertit en una càrrega i ara haurem de treballar més".

Avui Zinad té trenta-cinc anys i és membre del Comitè de Pares de la bòbila —a prop de Lahore, capital del Punjab—. Ens explica com una evidència allò que ella va haver d'aprendre amb tants d'esforços: "No hem de ser dependents dels nostres infants, perquè, si ho som, ells tampoc no podran canviar res i la cadena de dependència no es trencarà mai". La seva filla, de deu anys, és al pati de l'escola; amb les cames

A les barraques de l'Índia, els nens també poleixen diamants i garbellen, a trenc d'alba, els camps de llessamí. Cacics i empresaris del subcontinent indi retenen com a esclaus uns 25 milions de criatures, a parer de l'organització Anti-Slavery International.

ARXIU

creuades sobre una estoreta de ràfia i un llibre mig estripat als genolls juga amb altres nens a veure qui sap llegir i comptar més de pressa.

La consciència d'Irfana ha crescut des que pot demostrar a l'en-carregat que menteix quan compta els maons. Somnia a arribar a ser metgessa, encara que sigui un somni quasi impossible.

A diferència dels nens obrers europeus de final del XIX, Irfana viu en un país on la població creix més de pressa que no pas la necessitat de força de treball acadèmica. Ni les places de funcionaris ni cap mena de treball —suposant que les escoles estiguessin en condicions— no podrien satisfer les esperances que desvetllen.

En estats de l'Àfrica negra com ara Zimbabwe, Kenya o Benín, que van fer grans esforços per muntar un sistema d'ensenyament gratuït a tot el país, l'actual recessió i la manca de possibilitats de promoció laboral fan que les famílies de les zones rurals prefereixin d'enviar les filles de més de sis anys a fer de minyones a les grans ciutats.

Com que sense educació la promoció social és impossible, és on l'educació no basta per a garantir la promoció social que l'OIT creu que els programes de perfeccionament relacionats amb el món laboral poden tenir més èxit. El govern de la RFA va concedir una ajuda equivalent a 4.000 milions de pessetes per a un projecte pilot de l'IPEC (Programa internacional per la Desaparició del Treball Infantil) aplicat en sis països en vies de desenvolupament. La finalitat del projecte és de construir indústries i escoles artesanes per a nens obrers i substituir places de treball perilloses per altres que no ho siguin tant.

La idea no és nova: la Gran Bretanya ja va decretar, en la llei de fàbriques (1833), que els obrers del ram tèxtil entre nou i onze anys havien de rebre, sis vegades a la setmana, dues hores de classe. I Prússia va crear les escoles populars perquè els obrers rebessin educació especialitzada. "Provem de resoldre un problema del segle XX amb mètodes del XIX", declara l'expert de l'OIT, Bill Myers, autocrític.

El senador americà Tom Harkin i tres organitzacions benèfiques alemanyes creuen que les sancions econòmiques serien un bon mètode. El senador lluita per aconseguir la prohibició d'importar productes elaborats per menors de quinze anys. Les organitzacions humanitàries Terre des Hommes, Brot für die Welt i Misereor, conjuntament amb grups de drets humans de

Desenes de milers d'infants van a parar al servei domèstic a l'Àfrica negra. S'esdernegen perquè els sous dels pares, que treballen a preu fet, no arriben per a alimentar més de dues persones.

l'Índia, volen introduir a partir del gener vinent un precinte de qualitat ètica per a les estores: "Garantim que no ha estat feta per infants".

El senador ataca sobretot la indústria tèxtil de Bangladesh, que ocupa 50.000 nens, i és amb aquest argument que justifica el seu projecte de llei. Els EUA són els importadors més importants i els productes tèxtils, la font de beneficis més sòlida d'aquest país, altament endeutat.

Amb aquesta iniciativa, Harkin ha caigut al bell mig de "l'aiguamoll moral" en què Myers, el membre de l'OIT en lluita contra el treball infantil, té por d'enfonsar-se: la prohibició d'importar, moralment justificada, amenaça de causar danys a aquells que vol ajudar. La llei Harkin faria que els productors americans de samarretes obtinguessin més guanys i possiblement salvaria llocs de treball americans. En canvi, alternatives per als nens acomiadats de

Bangladesh, no se'n veuen.

"Això fa pudor de proteccionisme", diu un opuscle de Terre des Hommes, titulat "Matar-se treballant en lloc de jugar". Però, al mateix temps, demana a la Unió Europea mesures similars.

Quasi la meitat de la població de Bangladesh té menys de quinze anys. Més de 15 milions de xiquets que han rebut educació es troben sense feina. Les noies de les zones rurals que no treballen, les casen en edat infantil. La possibilitat d'anar a parar en una fàbrica tèxtil és "d'una banda, una gran esperança; d'una altra, motiu de preocupació", com accepta fins i tot l'organització Child Worker in Asia.

"Qui sap on hauria anat a parar, si no hagués treballat aquí", diu Xanti, de tretze anys, que cada dia passa de dotze hores a tretze davant la màquina de cosir. I Hanufa, de deu, que està amb la seva germana mentre poleix voravius, té por que no l'enviïn al servei domèstic, que fàcilment condueix a la prostitució.

Un xiquet alliberat del treball no és de cap manera un xiquet lliure. Aquest judici va moure els iniciadors de la campanya de les estores indo-alemanya a afegir una contribució social al lliurament del precinte. Així, els productors que vulguin utilitzar el precinte hauran de lliurar el 2% del valor exportat a finalitats educatives.

Una vuitantena d'exportadors de la zona de Mirzapur ja s'han adherit a la campanya, malgrat les protestes del principi: els productors d'estores no es poden permetre una davallada

econòmica per mala d'imatge. El precinte, a més, els ha permès d'apujar preus. Els qui més s'han oposat a la campanya han estat els venedors de mobles i el comerç per correspondència, que fan els seus clients gràcies a uns preus rebentats.

Precintes i prohibicions poden posar en peu de guerra les capes socials baixes i espantar els consumidors. Per a la majoria dels nens obrers del Tercer Món, això no canviarà pas la seva situació, perquè ells no sols treballen per a l'exportació, sinó també per al mercat intern, com Aixfaq, un nen obrer de la bòbila que es debat entre els anhels propis d'un infant i la resignació d'un obrer en cadena. De l'alba al crepuscle s'està en un fossat polsós i sec de la bòbila on fins fa dos anys treballava Irfana, de deu. Amb una pala més grossa que no la seva esquena aplega la terra, la barreja amb aigua fins a fer-ne feixucs terrossos de fang que porta amb un carretó de fusta que s'ha fet ell mateix fins al fossat del costat, on els pares faran línies de maons semblants a barres de xocolata gegantines.

El terra de fang escalfat crema les plantes del peus i el sol, l'esquena. Només hi ha ombra sota un arbre a la vora del fossat. "Això cansa molt —diu—. Ho odio; tinc por de morir-me de gana, si no continuo treballant". Aixfaq té set anys i la clarividència d'un minyó de disset. Sap que li exigeixen massa esforç. "Quasi no puc empènyer el carretó, i quan veig els altres nens com juguen, ho deixaria tot i me n'aniria a jugar amb ells". Havia anat a escola i explica que van ser "uns dies molt bonics", mentre pasta, aparentment desconcentrat, un dit gros de fang. "Em sentia lliure, llavors". Però només s'ho va poder permetre cinc dies. L'avançament que el seu pare ha rebut pels medicaments, s'ha de pagar amb treball.

—Si no pots durant el dia, vine al vespre —li diu Irfana—. Jo t'ensenyaré les lliçons.

—Ho provaré —respon Aixfaq, sense mirarla—. Ja ho han intentat altres vegades i ho saben: ell va massa cansat.

Malgrat l'escolarització obligatòria, les sancions, els programes de reciclatge, etc..., l'abolició del treball infantil continuarà essent una utopia. Com a màxim, es pot arribar a millorar les condicions laborals i crear mesures de protecció, explica l'expert de l'OIT, Myers. De totes maneres hem de reflexionar per saber si seríem capaços de controlar-ho.

La majoria dels nens obrers treballen fora de les fàbriques: en tallers casolans, en petites empreses o al camp. Sindicats que tinguin la possibilitat de lluitar per defensar els acords i controlar les condicions, ni n'hi ha, ni tenen cap possibilitat de garantir les normes mínimes en benefici dels seus membres adults.

Organitzacions com Child Worker in Asia o el Movimiento de Niños de Familias Obreras

Cristianas del Perú han arribat a una conclusió: són els nens mateixos qui s'han d'organitzar.

Ja fa catorze anys que el teòleg de l'alliberament Alejandro Cussianovich va ajudar a crear les primeres organitzacions infantils autoadministrades. Actualment, tant a l'Amèrica Llatina com a l'Àsia hi ha nens organitzats que reivindiquen els seus drets en fòrums estatals i internacionals: sous més alts, horaris laborals més curts, abolicció de l'esclavatge per deutes, desaparició de llocs de treball perillosos...

"El moviment pels drets dels infants no millora automàticament les condicions laborals de la mainada —diu Cussianovich, de 59 anys—, però

ARKIU

A principi del segle XIX, els amos de les manufactures europees van fer front contra la prohibició del treball infantil, advertint que les fàbriques haurien de tancar i les famílies es morien de fam. Tant ahir com avui, aquest argument ens allibera de tota responsabilitat envers la pobresa.

com a mínim canvia l'actitud dels infants mateixos". I es defensen.

Menors que treballen en la collita de tabac a Indonèsia es van queixar al cap del poble i van guanyar: des de llavors els amos de les plantacions els han de pagar el sou mínim que marca la llei.

En una fàbrica de focs artificials de l'Índia, una organització infantil va aconseguir que les famílies de 38 nens morts en una explosió fos sin indemnitzades, i a Delhi, el sindicat infantil Bal Mastur va sol·licitar la inscripció al registre administratiu. Però el que no pot ser tampoc no ha de ser: la magistratura no va acceptar la sol·licitud al·legant que és prohibit que els menors treballin. I si no poden treballar, tampoc no poden sindicar-se.

Birgit Schwarz

©Der Spiegel

Trad.: Maurici Ferrer